

Sammanfattning kvartalets fråga Palliativ sedering i livets slutskede

Palliativ sedering kan ges till patienter för att lindra behandlingsrefraktärt lidande i livets slutskede. Palliativ sedering innebär att man sänker vakenhetsgraden hos patienten under livets sista tid så att hen får sova tills döden inträffar. I en studie från 2006 visades att palliativ sedering bara förekom i 1% av alla dödsfall inom specialiserad palliativ vård (SPV) i Sverige.

Syftet med det här projektet var att kartlägga hur det ser ut med förekomst av palliativ sedering i Sverige 2025. Under perioden 1 januari till 31 mars 2025 fanns tre tilläggsfrågor i Svenska palliativregistret om palliativ sedering. Frågan gick bara ut till enheter inom den specialiserade palliativa vården. Definitionen av palliativ sedering var kontinuerlig sedering i livets slutskede i syfte att sänka patientens medvetandegrad. Frågor som ställdes gällde om patienten fått palliativ sedering (ja/nej), val av preparat samt hur lång tid sedering pågick.

Av 2701 dödsfall inom SPV under tidsperioden registrerade 2069 svar på enkäten (svarsfrekvens 77%). Av de 2069 dödsfallen hade 208 fått palliativ sedering (10%). Smärta och ångest var de vanligaste indikationerna. De allra flesta patienter hade fått midazolam, n=200, ibland tillsammans med andra preparat. Propfol användes hos 5 patienter varav 2 fick detta tillsammans med midazolam. Levopromazin (Nozinan®) användes hos 14 patienter varav 13 tillsammans med midazolam. Haldol användes hos 38 patienter varav 36 tillsammans med midazolam. Mediantiden för sederingen var 2 dagar och 4% hade sedering längre än 7 dagar.

Slutsats:

Studien kunde visa att palliativ sedering används betydligt mer idag än för 20 år sedan, 10% jämfört med 1%. Midazolam är fortfarande det vanligaste preparatet. Mer än hälften av patienterna avlider inom 2 dygn efter att behandlingen startats vilket indikerar att sederingen ges i livets absoluta slutskede.

Publikation: Björkhem-Bergman L, Fürst P, Lundstrom S. Palliative sedation in Sweden: a specialised palliative care nationwide survey. BMJ Support Palliat Care. 2025 Jul 18:spcare-2025-005618.